

שחֶבְרָה לָהּ - מזרח ומערב נפגשים בתהליך עבודה

תמי יצחקי

הזדמן לי מפגש מרתק של זהויות וזוויות בתהליך עבודה על דואט, שיצרת לאנסמבל המחול של האקדמיה למוסיקה ולמחול. מלכתחילה הוזמנתי ליצור עבודה לסטודנטיות במסגרת פרויקט "גוף מחול מקום" העוסק במוצהר בעיר ירושלים. וירושלים, כידוע זה כמה אלפי שנים, היא מקום טעון, שלא לומר נפיץ. מה גם שנושא הדואט שהצעתי עסק בפרשנויות שונות לפסוק המוכר מספר תהילים: "ירושלם הבנויה קָעִיר, שְׁחֶבְרָה לָהּ יִחְדָּו", שמלכתחילה מזמן לגעת בעצב חשוף.

עבדתי במקביל עם שלושה קאסטים לדואט, כל זוג הוא עולם ומלואו של גוויי גוונים, אך לצורך הכתיבה אתמקד בזוג אחד שבמקרה היה מורכב מרקדנית ממזרח העיר לצד רקדנית ממערב העיר. כתבתי "במקרה", כי לא אני בחרתי את הסטודנטיות הללו (אף שבדיעבד זכיתי), אלא נטע פולברמכר מנהלת הלהקה. אני מדינשה זאת על מנת להבהיר שלא כיוונתי מלכתחילה לשידוך כזה, ייתכן שלו יכולתי לבחור, הייתי חוששת ליפול לקלישאות ולמסרים פוליטיים במובנם השטחי. אבל הנה לנו ירושלים, שמזמנת עבורנו צירופים אמיתיים ופשוטים, לא כבחירה אמנותית, אלא ככורך המציאות. איזה מזל!

כדי לשמור מעט על פרטיותו, לבקשתו, אקרא לסטודנטית ממזרח העיר בשם א', ולזו ממערב העיר בשם ב', מקווה שתצליחו לעקוב. א' היא מוסלמית פלסטינית ובי היא יהודייה דתייה. שתיהן ירושלמיות מבית ועדיין מתגוררות בבית ההורים, ולמעשה הן ממש שכנות: זו גרה בקצה "ביתחנינה" וזו בקצה "פסגת זאב", ורק כביש אחד רחב מפריד ביניהן. מי שמכיר את הגיאוגרפיה של ירושלים יודע שהשכונה שכינית "מערב העיר" למעשה נמצאת מזרחית לשכנתה (רק דוגמה לכך שהדברים אכן סבוכים במישורים רבים).

העבודה עצמה הייתה מורכבת משילובים של דיבור וריקוד, אך בשלב הראשון עבדנו על האספקט התנועתי בלבד. העיקרון המנחה היה פשוט: כף רגלה של האחת אינה יכולה לעזוב את הכתף של השנייה (ולעיתים להפך). מנחיהגוף והפתרונות התנועתיים שחולצו מעקרון פשוט זה היו מורכבים ודינמיים, ויצרו חוסר סימטריה וחוסר נוחות מובנית יחסי כוחות של היררכיה מתחלפת ללא הרף. זהו סוג של עבודת קונטקט קשה שבה חלוקת המשקל והאיזונים ההדדיים המתבקשים מייצרים לעיתים הכבדה וחוסר נוחות, ונחוצים הרבה קשב והכלה בין

שהתלמידים היו חייבים ללמוד איך לסמוך אחד על השני, למדו לבנות מערכת יחסים אוניברסלית המבוססת על מחוות גופניות ורצון משותף. התוכנית יצרה אמפתיה, כבוד הדדי וביטחון עצמי, כאשר כל תלמיד נדרש להגיע מעבר לגבולות היכולת המוכרים לו. לימוד של ריקוד משותף מהווה מראה לתרבות של האחר, וצעד חשוב בדרך להבנתה וליצירת מערכת יחסים אמיתית.

ובאשר לעתיד? כדי ליצור מציאות חדשה, יש לתת מענה לאתגרים הבאים: (א) הרחבת התוכנית הקיימת על בסיס מה שנלמד, כדי שתמשיך להתקיים לאורך זמן ותשרוד את הקשיים הצפויים; (ב) יצירת קשרים עם קהילות נוספות ובניית רשת בני נוער שכבר רכשו ניסיון וכישורים באמצעות הריקוד.

הערות

1. Clark, Nick, "Akram Khan: Choreographer says dance is as important as maths and being a doctor." *The Independent*, 30 August 2015. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/theatre-dance/news/akram-khan-choreographer-says-dance-is-as-important-as-maths-and-being-a-doctor-10479046.html>.
2. Emily Beausoleil and Michelle LeBaron, "What Moves Us: Dance and Neuroscience Implications for Conflict Approaches." *Conflict Resolution Quarterly*, 21, April 2014. http://www.academia.edu/6215857/_What_Moves_Us_Dance_and_Neuroscience_Implications_for_Conflict_Approaches_Conflict_Resolution_Quarterly_13_2_
3. Liebmann, Marian. *Arts Approaches to Conflict*. London: Jessica Kingsley, 1996: 271.
4. Beausoleil, "What Moves Us: Dance and Neuroscience Implications for Conflict Approaches."
5. Fingarette, Herbert. *Confucius: The Secular as Sacred*. Long Grove: Waveland, 1998: 16. <https://www.youtube.com/watch?v=7KcyjWqmYwo>

אלכסנדרה זאסלב, בוגרת אוניברסיטת באטלר בהצטיינות לימודי מחול. במהלך לימודיה השתתפה בתוכנית "מסע" בלהקת המחול הקיבוצית. לאחר סיום התואר שלה, רקדה בלהקת המחול "קמע" (2016-2017). סטודנטית לתואר שני באוניברסיטת תל-אביב בחוג לנישור ויישוב סכסוכים. אלכסנדרה עדיין פעילה בעיקר בתוכנית ה-"Minds in Motion" בישראל. באוקטובר הקרוב תציג את התזה שלה בכנס "Jews and Jewishness in the Dance Word" באוניברסיטת אריזונה.

הפרטנרים. לאורך התהליך מחפשים את האיזון העדין שמשנתנה ללא הרף, נעים בין אי-סימטריה אחת לשנייה ומוצאים את ההרמוניה תוך כדי התנועה התמידית עצמה. שתי הרקדניות נעו כגוף אחד, מעין יצור כלאיים אבסורדי, אנדרוגינוס מעוות, דמות בעלת ניחוח מיתי עם שני ראשים וכמה רגליים, שהתהלכה ברחבי הבמה בסרבול מה ושינתה את צורתה שוב ושוב. החיבור הנופני והאנרגטי (סליחה על הניואייגיות) בין אי לבי היה נפלא. הן עבדו בתיאום, בקשב, בהבנה הדדית ואפילו בהרמוניה, והצליחו ליצור מהלכים תנועתיים וירטואוזיים ומשוכללים בזרימה ובדיקור רב, הן תמיד היו הראשונות לבצע משימה שביקשתי ותמיד הדנימו ולימדו את האחרות.

הייתי יכולה לסיים את הדואט בזה עם הדימוי הפיוטי, ועם זאת הממשי של שניים שהם אחד, ושל הדינמיות והמורכבות שהמצב הזה יוצר. הייתי גם יכולה לסיים את המאמר בזה, ולומר כמה מילים על המפגש הנקי של גוף עם גוף החף מזהויות והיסטוריה, על המפגש האנושי שיש לו הרבה במשותף ויש בו הרבה אהבה, ואפילו על תחושת האחדות שחשים כשהתנועה זורמת נכון והדברים עובדים (שוב סליחה על הניואייגיות).

הייתי יכולה לסיים את הדואט בזה עם הדימוי הפיוטי, ועם זאת הממשי של שניים שהם אחד, ושל הדינמיות והמורכבות שהמצב הזה יוצר. הייתי גם יכולה לסיים את המאמר בזה, ולומר כמה מילים על המפגש הנקי של גוף עם גוף החף מזהויות והיסטוריה, על המפגש האנושי שיש לו הרבה במשותף ויש בו הרבה אהבה, ואפילו על תחושת האחדות שחשים כשהתנועה זורמת נכון והדברים עובדים (שוב סליחה על הניואייגיות).

... אבל אז הגיע הטקסט

מדוע לשלב טקסט במופע מחול? מדוע להפגיש בין המופשטות של התנועה לקונקרטיים של המילים? מדוע לשלב בין האוניברסליות לספציפיות, בין האינטואיציה לרציונל? מדוע ליצור לצופה אינפורמציה רבת רבדים המפעילה מנגנוני עיבוד שונים כל-כך זה מזה? וכן שאלות רבות נוספות – כולן שאלות טובות, שהולכות ומהדהדות לאורך דרכי היצירתית ובכל פעם נשאלות מחדש. אך אין זה נושא המאמר והן דורשות מאמר עצמאי, ואולי אפילו גיליון שלם (רעיון לרות עורכת כתב העת?). רק כדי לא להתחמק לחלוטין מתשובה כלשהי, אומר רק שזו דרכי לבטא אינטגרציה של כיוונים שונים ואפילו מנוגדים הקיימים בתוכי ובעולמי.

הרעיון היה שתוך כדי המהלך הפיזי תבצענה הרקדניות גם דיבור, מעין שיחה משונה, של שני טקסטים מקבילים, לעיתים לסירוגין ולעיתים גם בזמנית, האחד מפרט פרשנויות שונות לפסוק מ**תהילים** והשני מפרט אודות התופעה הרפואית המכונה פיצול אישיות.

הטקסט הרפואי הציג את הפרעת הזהות הדיסוציאטיבית, את הסימפטומים והגורמים, את המחלוקות לגבי הגדרתה ולגבי אופן הטיפול בה. לא אפרט כאן בנושא, אלא רק אציין שמדובר באדם בעל יותר מאישיות אחת, ומטרת הטיפול הינה היכרות וקשר בין הזהויות השונות ועידוד שיתוף הפעולה ביניהן. והמבין בין את הנמשל כאן. הטקסט הפרשני היה מורכב מציטוטים רבים המתייחסים לפסוק, ציטוטים מהגמרא ומרבנים מתקופות שונות לצד פרשנויות עכשוויות ואקטואליות. הרעיון היה, בין השאר, לשחרר את הפסוק מההקשר הפוליטי המובהק שלו, כאשר מאז 1967 נעשה בו שימוש מושאל ומנוכס על מנת לבטא את איחוד מזרח העיר ומערב העיר תחת ריבונות ישראלית. במקור, האמירה מיוחסת לתקופה אחרת לגמרי, כ-3000 שנה קודם לכן, לביטוי איחוד דרום העיר עם צפון העיר. הפרשנויות השונות יוצאות מהרובד הגיאוגרפי גם לרובדים נוספים, חברתיים, נפשיים ורוחניים, ומציעות אותו כביטוי לאיחוד הלבבות המתכוונים לאותו המקום, לאיחוד בין איברי הגוף השונים, לאיחוד רוחני של עולמות עליונים ותחתונים ועוד. אחד הפירושים מתייחס גם לירושלים האוטופית כ"ירושלום – עיר שלום", מקום המבטא מנע וחיבור בין ניגודים המבשר תקווה ושלום לעולם כולו.

הטקסטים נערכו ונוסחו לאחר מחקר ארוך ומחשבה רבה, תוך ניסיון להעז לגעת במצב אקטואלי כואב, מחד, אך לא ליפול למסרים פוליטיים-מפלגתיים מובהקים, מאידך. מובן שהפוליטי במובנו העמוק נוכח בעבודה, אך, מבחינתי, אין זו עבודה אקטיביסטית הנוקטת עמדה על המפה הפוליטית, אלא עבודה העוסקת במהויות ומבקשת להציף את המציאות המסובכת והאמביוולנטית על רבדיה השונים. השלום, או לחלופין הרפיון המוצע שם, הוא מושג של הכרה הדדית אמיתית ושל שותפות עמוקה, בלי קשר להסדר מדיני כזה או אחר.

הרקדניות קיבלו את הטקסטים במבוכתמה ובהיסוס, עם קושי להכיל את "המסר" המורכב והלא-ברור, אך כתלמידות טובות וחרוצות הן שיתפו פעולה עם דרישותיי

המשכנו לדבר ולחשוב על זה ביחד: מצד אחד, עם השנים גיליתי כי ככל שאני אישית יותר וספציפית יותר ביצירה שלי, כך למעשה אני אוניברסלית יותר, שדווקא דרך הנקודה הקטנה והפרטית אני יכולה לנגע באמת רחבה – מעין אלכימיה כזו המתרחשת על הבמה. נוסף לכך, העיסוק שלי בטקסטים והשראות מעולם התוכן היהודי פותח בפניי אפשרות לעסוק בכל תוכן שהוא ולגעת בעולמות רבים הרלוונטיים לכולם. נקודת המבט הייחודית שלי היא חלק מהעוצמה של היצירה שלי, או כפי שאורה ברפמן כתבה פעם: "מקורות השראתה באים מעולם תוכן מוכר פחות לרבים מביננו, כולל אותי, ועם זאת מצא מסילות מפתיעות לליבי".

"את גם לא צריכה להיות האו"ם", הוסיפה נטע פולברכמנר, מנהלת הלהקה, שהצטרפה בינתיים לשיחתנו. כאמנית, אני לא אמורה להיות אובייקטיבית, אלא להביא את נקודת המבט הסובייקטיבית שלי ולהציע דרכה פריזמה לעולם ולחיים (הרי אני קריינית חדשות). מצד שני, כל זה אולי נכון לגבי עבודת סולו כאשר אני גם היוצרת וגם המבצעת. ואילו כאן אני עובדת עם עוד אנשים (לא רק "גופים נעים", כזכור), והיצירה היא סך כל הדינמיקה והחומרים העולים מהמפגש ביני לבינם – היצירה מתהווה בינינו, בנקודות החיכוך וההרמוניה.

"זאת היצירה שלך", אמרה אי ממזרח העיר, "ואת צריכה להביא את מה שקרוב לליבך. אני פשוט לא בטוחה שזה יהיה נכון עבורי להשתתף בה". כך פחות או יותר הסתיימה השיחה המשותפת, שהותירה בכולנו הרבה מחשבות וחוסר ודאות. לא ידענו האם אי תחליט להשתתף או לא. התחלתי להצטער קצת על שסיבכתי כך את השתלשלות הדברים, וחששתי שאולי הפרזתי עם השיתוף וההסברים, שכנראה רק יצרו יותר בלבול וספקות בקרב הרקדניות. בסך-הכול, חשבתי, התבקשתי להגיע לחזרות במשך כחודשיים וליצור עבור הסטודנטיות יצירה קצרה, לעבוד באופן מקצועי ואחראי ולהבטיח תוצר ראוי. ואילו כעת, נוצר משבר שבו אי השתתפותה של אי ישפיע על האווירה והמוטיבציה של הפרויקט כולו, וגם יהווה מראה לשבר גדול יותר וכואב יותר. נכנסתי לרצון ללא מוצא, והפרויקט כולו עלול היה ליפול, או להתפוצץ.

רקדנית אי ממורח העיר, מתוך 'שְׁבָרָה לְהָאָה' מאת תמי יצחקי, צילום: הדר אלפסי

Joined by Tammy Izhaki, dancer A from east Jerusalem, photo: Hadar Alfasi

תקועים יחדיו בתוך בור. עם זאת, לא יכולתי לכלול אותו כחלק מהטקסטים, כי גם השיר עצמו וגם מחברו הם פוליטיים במובן הפרופגנדי והנפיץ של המילה, ושעצם השימוש בו, בלי קשר לתוכנו, יהווה נקיטת עמדה, שתפגע ביצירה עצמה. בסופו של יום, בחרנו כמה ציטוטים מהקוראן, ממסדרים סופיים ומספרות שבחי ירושלים, שנשזרו ונערכו לצד ציטוטים מהתנ"ך, התלמוד, רש"י ורבנים נוספים. אי ואני הצלחנו להגיע להסכמה ושתינו הרגשנו שלמות עם הבחירות שעשינו. אי נשארה בפרויקט, והתגלתה בהמשך כפרפורמטית מוכשרת וכושרת.

הפרטנרית בי שיננה את כל הטקסטים הפרשניים הללו ואמרה אותם בעברית (למעט שמות בערבית), בעוד תפקידה של אי היה לדבר אך ורק על אודות התופעה הרפואית באנגלית. עלתה התלבטות האם עדיף שאי תדבר בשפתה בערבית, אך יחד הגענו למסקנה שאין זה הדבר הנכון: כך היינו הופכים את אי לדמות "הרקדנית הערבייה", כדמות שטוחה, ומפסידים רבדים רבים של אישיותה ונוכחותה כאדם ספציפי ולא כמייצג מגזר. כמו כן, היינו מפסידים את הבנת הטקסט ע"י רובו המכריע של הקהל שאינו דובר ערבית, והיינו מקבלים השטחה נוספת כשהטקסט היה הופך לקישוט רקע סמלי במקום לתוכן של ממש. הדבר האחרון שרצינו, גם אני וגם אי, הוא ששייכותה המגזרית תהפוך לנושא היצירה בכללותה. מבחינתי, היצירה היא סך כל מרכיביה – כוריאוגרפיה, טקסט, ביצוע, קאסט וכי' – כאשר כל פרפורמר מביא כמובן את עולמו כחלק מאותו סך-הכול השלם, שלתקוותי, אמור להיות גדול מסך חלקיו.

אי היא ללא ספק רקדנית צעירה ומוכשרת מאוד, ואנחנו ללא ספק עוד נשמע עליה – תזכרו את השם (זאת בדיחה כמובן כי לא גיליתי לכם את שמה...) – והיא לא אמורה ולא מעוניינת לשאת על כתפיה הצרות את כל ההיסטוריה של עמה כל הזמן. חייה בשני העולמות הם גם כן מורכבים ופוליטיים בהכרח, אך, במקביל, היא אדם צעיר שמחפש את קולו ואת דרכו האישית כאמן, לא כשגריר. סביר להניח שחלק מהקהל זיהה משהו במבטא שלה באנגלית והבין את זהותה הייחודית, אך

לאחר כמה ימים, ביקשתי לשוחח עם אי בארבע עיניים ולנסות לחשוב יחד אתה מה יגרום לה להשתתף. היא הציעה שלצד הפרשנויות והציטוטים מתחום היהדות נוסף מספר דומה של פרשנויות וציטוטים מתחום האסלאם, ונשזרו אותם זה בזה. כך יצאנו אי ואני למסע משותף של חיפוש מקורות מהאסלאם על אודות העיר ירושלים, המתאימים לנושא הכללי. סיכמנו שכל אחת מאתנו תחקור ותברר בדרכה ולאחר כמה ימים ניפגש כדי לעבור על החומרים. במהלך אותם ימים צללתי לתוך עולם מרתק, שקרוב אל"י אך אינו מוכר מספיק. השאלתי ספרים והתייעצתי עם מכרים מלומדים. פניתי, בין השאר, לידידה ותיקה פרופ' באוניברסיטה העברית מומחית לאסלאם בכלל ולסופיות בפרט, לא היה לי ספק שיהיו לה רעיונות טובים עבורי, אך לאחר שסיפרתי לה את המקרה, היא העדיפה לא להתערב כדי להימנע ממחזור של אותו המהלך עצמו: "אם אני, כמלומדת יהודייה, אביא את האינפוט שלי, יהיה זה שוב דיבור מבחוח, פטרוני ומתנשא. הרי כל אחד תמיד מסתכל מתוך הפופיק של עצמו. הכי טוב שהחומרים יבואו מאי בעצמה". הבנתי שהיא צודקת, אך עדיין זה היה מתסכל מאוד, וגם לא יכולתי להעמיס את כל האחריות על אי לבדה. לכן המשכתי לעיין בספרים ולגלוש שעות על גבי שעות ברחבי הרשת, מתגלגלת בין אתרים שונים ומשונים, חלקם מאירי עיניים וחלקם הלומי אנינדה. גיליתי פנים שונות בדת הזו, וגם שמחתי להיזכר בימים בהם התעניינתי מאוד בסופיות בכלל ובמחול הסופי בפרט. הודות לאי ולהזמנה שהיא הציעה, נזכרתי כמה מושך ומרתק אותי לגלות הקשרים וחיבורים בין-דתיים, גילויים של שוני ושל אחדות, ועד כמה עשיר הוא המרחב הזה.

לאחר כשבוע נפגשנו רק אני ואי בבית קפה ושיתפנו זו את זו בטקסטים שמצאנו מהקוראן ועד שירה עכשווית. לאי היה מוזר ומצחיק לשמוע אותי קוראת מהקוראן בעברית, וניסו להשוות את התרגומים שלנו. היא גם תיקנה אותי בהגייה של שמות ומונחים מסוימים ששיבשתי, אך גם אז לא ממש הצלחתי לבטא אותם כראוי. אחת ההצעות של אי הייתה שיר של מחמוד דרוויש שנקרא (בתרגום לעברית) *תסריט מוכן מראש*. שיר נפלא זה מתייחס לסיטואציה אבסורדית שבה שני אויבים

הלוואי שהיה ניתן ליישם את הדגם הזה גם במערכות אחרות: כל צד וגרסתו – כמעט פיצוץ – הקשבה – פתרון. במערכות אחרות קשה יותר לבצע זאת, כי הן נסות יותר, גדולות יותר, מסובכות יותר ודרמטיות הרבה יותר. באתי ליצור עבודה על אודות ירושלים, ומצאתי את ירושלים יוצרת אותי, כי העיר הזו היא אכן מיקרוקוסמוס של קונפליקטים, וגם של פתרונות.

קרוב לוודאי שחלק גדול מן הקהל לא זיהה. כך וגם כך יש יתרונות וחסרונות לחוויה הכוללת של היצירה כולה, והיה לי חשוב לשמור על העדינות והמורכבות של היצירה ושנושא הדואליות ירפרר להקשרים שונים ולא יסתכם רק בדואליות פוליטית ספציפית. גם כשהזמינו אותנו לריאיון לתוכנית תרבות בטלוויזיה, סירבנו מאותה הסיבה בדיוק. ידענו שבתקשורת מחפשים את הדרמה ואת הקיצוניות, וידענו שלא נוכל לשמור שם על העדינות הזו.

כולי תקווה שיום אחד נשוב לעבוד יחד באופן עצמאי ונמשיך את מה שרק התחלנו לנעת בו. זה לא פשוט כי לא תמיד אי יכולה לקבל לכך לגיטימציה מביתה, למרות הרצון. שיתופי פעולה בין יוצרים ממזרח וממערב העיר הם נדירים ודורשים מעבר משוכות ומניעות רבות, לפעמים אפילו איומים, שכן כל שיתוף פעולה כזה הוא ביטוי ל"נורמליזציה" הנחשבת כמעט מילת גנאי. אפילו בפרויקט הזה נאלצה ההפקה להוריד שם של קולגה אחר ממזרח העיר, על מנת שלא יופיע לצד לוגו של עיריית ירושלים. שהרי, כפי שכתבתי בתחילת המאמר, הדברים רגישים ומורכבים מאוד, שלא לומר סבוכים. ועם זאת, עודני מקווה ומנסה, אמן אינשאללה בקרוב.

רקדנית ב' ממערב העיר, מתוך *שחקן הילה* מאת תמי יצחקי, צילום: הדר אלפסי
Joined by Tammy Izhaki, dancer B from west Jerusalem, photo: Hadar Alfasi

כמה מילים על טקסט ותנועה

כשחזרנו לסטודיו התחלנו במלאכת הטקסט והתנועה לכדי ישות אחת. זוהי עבודה תובענית מאוד – גם לשנן היטב את הטקסט, גם לעבוד על אופן הגשתו וגם לרקוד בו־זמנית. למעשה זוהי התמחות בפני עצמה, ובתקופת החזרות הקצרה שלנו רק נגענו בקצה קצתה. יש רקדנים שהדבר טבעי להם ויש כאלו שזה אתגר גדול עבורם, יש ניואנסים רבים שיש לקחת בחשבון, יש נימות שונות בהקשרים שונים וישנן מלכודות רבות לאורך הדרך. גם מנהלת הלהקה וגם דפנה קרון, שליוותה דרמטורגית את הפרויקט כולו, הביעו את חששותיהן שמא המשימה גדולה מדי ושמה הרקדניות חסרות עדיין את הכלים להתמודדות מסוג זה. הרי בשיעורי המחול לאורך השנים לא ניתנת שום הכשרה בכיוון, ואילו כיום רקדן עכשווי נדרש לבצע משימות החורגות בהרבה מהכלים הניתנים בלימודי מחול השוטפים. עמוק במנירה אכן שמרתי תוכנית חלופית, לפיה נחליף את הדיבור החי בדיבור מוקלט מראש, אך קיוויתי מאוד שזה לא יקרה. לשמחתי הרבה, הרקדניות נענו לאתגר והתמסרו להזמנה במלוא המרץ, ובאמת העיזו לצאת מגדרן ולחפש את "הדמות המדברת" שהינן. יש לציין שרק במופעי ההרצה והבכורה זכיתי לראות את הדמויות הללו מתהוות בפועל, מול קהל חי ומגיב, ועודן הולכות וממשיכות לדייק אותן, מהופעה להופעה.

כסיכום, אשמח לסיים בעיקר בהכרת תודה לרקדניות בכלל ולא בפרט, שהזכירו לי שלא משנה עד כמה אתכנן מראש, היצירה המתהווה תורה לי את הדרך תוך כדי הליכה בה, דרך שמשנתנה לפי מפגשים ולפי ניסים המתרחשים לאורכה. ובעיקר הן הזכירו לי שאכן לרוב צר עולמי כעולם נמלה, גם אם נדמה לי שלא כך הוא, אך לעיתים ניתן להרחיב מעט את העולם הזה כדי לראות ולהכיר את הזולת טוב יותר. לדעתי, כולנו הרחבנו את עולמנו בתהליך הזה וזכינו להזדמנות נדירה ויקרה מפז, וסיימנו אותו עם אהבה והערכה הדדית עמוקה. אני מאמינה שהמהות לפתרון המשבר לא הייתה ציטוט טקסטואלי כזה או אחר, אלא עצם האמון שנוצר בינינו, הודות ליכולת ההדדית שלנו לעצור רגע ולהקשיב זו לזו באמת. מתוך אותה הקשבה ביצענו התאמות בלי שאף אחת תוותר על עצמה ועל עקרונותיה.

"גוף, מחול, מקום" – מופע פוגש עיר הוא מופע שוטטות תלוי מקום, שבמסגרתו הזמנו כוריאוגרפים ירושלמים ליצור יצירות מקור בהשראת העיר ירושלים וקהילותיה. המופע, בהשתתפות רקדני אנסמבל המחול של האקדמיה למוסיקה ולמחול, התרחש בחדרים השונים של "המפעל" – חלל אמנות אלטרנטיבי במרכז ירושלים. יוזמה והפקה: המחלקה למחול, אנף תרבות ואמנויות עיריית ירושלים. ניהול אמנותי: פרופ' נטע פולברמכר – האקדמיה למוסיקה ולמחול, הפקולטה למחול בתמיכת עיריית ירושלים, הקרן לירושלים והאקדמיה למוסיקה ולמחול.

תמי יצחקי, מתגוררת בירושלים בקרית יובל, נשואה לרון יצחקי ואימא לשני בנים. יוצרת תיאטרון מחול זה 18 שנה, מלווה אמנותית ומייסדת שותפה של "בין שמים לארץ". בוגרת תואר בתיאטרון ויוזאלי (B.f.A) באקדמיה לאמנות "ריטפלד" (Rietveld Academie) אמסטרדם, הולנד, זוכת מלגה מלאה מטעם JMW. לימודים נוספים בתוכנית הבינתחומית לאמנויות באוניברסיטת ת"א ובבית הספר לתיאטרון חזותי. מ-2001 עובדת ככוריאוגרפית עצמאית, ועבודותיה הועלו בפסטיבלים רבים בארץ ובח"ל. בעבר הייתה אוצרת שותפה של סדרת המחול בבית מו"א, ריכזה תוכניות לימודים ופרויקטים מיוחדים בתיאטרון הקרון, וכן כיהנה כמנחה ומרכזת תחום מחול בסל תרבות ארצי וכבוחנת ראשית בבגרות למחול. www.docdance.com/blank1